

Arbeidsongevallen

Hoe voorkomen?
Wat als ze toch gebeuren?

Arbeidsongevallen

Hoe voorkomen?
Wat als ze toch gebeuren?

Vooraf

Deze brochure behandelt twee aspecten van de arbeidsongevallen :

1. de **preventie van arbeidsongevallen**: de regelgeving met betrekking tot het voorkomen van arbeidsongevallen is van toepassing op **zowel de openbare als de privé-sector**. Het voornaamste verschil ligt in het bevoegde overlegorgaan. In de privé-sector is dat het comité voor preventie en bescherming op het werk (comité PB) of, indien er geen Comité PB is, de vakbondsafvaardiging (VA). In de openbare sector wordt het bevoegde overlegorgaan bepaald door het vakbondsstatuut dat er van kracht is. In overheidsdiensten die onderworpen zijn aan het koninklijk besluit van 28 september 1984 tot uitvoering van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van het overheids-personeel, gaat het om het bevoegd overlegcomité (meestal het basisoverlegcomité);
2. de regelgeving inzake de **schadeloosstelling**: hier geven we enkel de belangrijkste regels die op de **privé-sector** van toepassing zijn – voor meer details kan u de « Wegwijzer sociale wetgeving » van het ACV raadplegen. Indien u tewerkgesteld bent in de openbare sector of indien u werkt in het kader van een PWA of wanneer u als stagiair een beroepsopleiding volgt, neem dan contact op met het ACV om te vernemen welke regels op uw specifieke situatie van toepassing zijn.

Voorwoord: arbeidsongevallen

In 2004 waren er in België 206 arbeidsongevallen met een dodelijke afloop. Dat betekent gemiddeld bijna één overlijden per werkdag ! En dan tellen we de 71 personen per dag die blijvend gehandicapt werden tengevolge van een arbeidsongeval tijdens datzelfde jaar nog niet mee. Niettegenstaande de technische vooruitgang en betere preventie blijft het risico op ongevallen op de werkplek te hoog.

De statistieken van het Fonds voor arbeidsongevallen (FAO) tonen aan dat in 2004 de werkgevers van de privé-sector 198.861 arbeidsongevallen hebben gemeld aan hun verzekeraar. Hiervan waren er 195 ongevallen met een dodelijke afloop, 13.760 ongevallen veroorzaakten een blijvende arbeidsongeschiktheid, 92.168 een tijdelijke ongeschiktheid en 78.957 hadden geen verdere nadelige gevolgen. Deze cijfers zijn voorlopig. Ze wijzigen naarmate de verzekeraars over meer volledige gegevens gaan beschikken en de medische follow-ups duidelijker worden.

Indien men de (gedeeltelijke) cijfers van de openbare sector bij de gegevens van de privé-sector voegt, komt men uit bij een totaal (te laag geschat) aantal arbeidsongevallen van 237.005 (minstens 1000 per werkdag), waarvan 26.000 opgelopen op de weg naar en van het werk.

Te weinig aangiftes

Hoewel er een wettelijke verplichting toe bestaat, worden vele lichte arbeidsongevallen niet aangegeven bij de verzekeringsmaatschappijen. Werkgevers geven er de voorkeur aan lichte arbeidsongevallen zelf af te handelen. Zodoende willen ze een verhoging van de verzekeringspremie en de administratieve rompslomp vermijden. Een groot aantal van de grotere bedrijven neemt zelf, via hun eigen medische dienst, de door een arbeidsongeval veroorzaakte schade ten laste.

blijven een probleem

Voor sommige ondernemingen kan een laag percentage arbeidsongevallen doorslaggevend zijn bij het verkrijgen of behouden van een veiligheidsattest. Er zijn zelfs bedrijven die premies toekennen aan ploegen of afdelingen waarin geen enkel arbeidsongeval werd opgetekend.

Te veel ernstige ongevallen

Het is veel moeilijker om ernstige ongevallen weg te moffelen. De officiële statistieken maken duidelijk dat het aantal lichte ongevallen (met een tijdelijke arbeidsongeschiktheid tot gevolg) meer dan gemiddeld is afgenomen. Het aantal lichte arbeidsongevallen is gedaald met bijna twee derden sedert 1980, terwijl het aantal ernstige ongevallen (met dodelijke afloop of blijvende arbeidsongeschiktheid) met nauwelijks 5% is verminderd over dezelfde periode.

Onveilige KMO's

In bedrijven met minder dan 50 werknemers (vaak zonder vakbondsvertegenwoordiging) worden meer arbeidsongevallen opgetekend dan in grote ondernemingen. In de bedrijven met 10 tot 19 werknemers is het risico van een ernstig arbeidsongeval het grootst (7,2 slachtoffers op 1000 werknemers in 2004). In de grote ondernemingen is dat risico beperkt, hoewel daar toch ook elk jaar 4 werknemers op 1000 slachtoffer worden van een ernstig arbeidsongeval.

Gevolgen

Een arbeidsongeval heeft verschillende gevolgen voor de gezondheid en het inkomen van het slachtoffer. Samen met het slachtoffer wordt ook zijn hele omgeving geraakt op psychologisch en fi-

nancieel vlak. Bovendien kunnen de gevolgen over een lange tijdsperiode voelbaar zijn.

Ook voor het bedrijf zijn er belangrijke gevolgen: negatieve uitwerking op de collega's op de werkvloer (onveiligheidsgevoel, verlies van vertrouwen, verhoogde werkdruk...), en kosten voor het bedrijf (productiviteitsverlies, eventuele materiële schade,...)

Een leidraad voor actie

In elk opzicht moet het verminderen van het aantal arbeidsongevallen een essentiële en blijvende bekommernis zijn. De afgevaardigden in de Comités PB hebben samen met alle ACV-militanten een sleutelrol in deze opdracht.

Met deze brochure wil het ACV de actie ondersteunen van zijn afgevaardigden en militanten die van het verminderen van het aantal arbeidsongevallen een prioriteit hebben gemaakt. De brochure omvat twee delen. Het eerste deel behandelt de preventie van arbeidsongevallen: de wettelijke en regelgevende basis en de aanpak van het Comité PB en de afgevaardigden worden toegelicht. In het tweede deel wordt in grote trekken de schadeloosstelling bij arbeidsongevallen besproken: de te ondernemen stappen en de belangrijkste regels inzake schadeloosstelling. Voor meer uitvoerige informatie over de schadeloosstelling kan de 'Wegwijzer sociale wetgeving' worden geraadpleegd.

deel

1

De preventie van arbeidsongevallen

1. Een globaal preventiebeleid

De basis van een efficiënte bestrijding van arbeidsongevallen is preventie. Men moet beginnen bij het uitbannen van de gevaren die de veiligheid en de gezondheid bedreigen. Voor risico's die men niet volledig kan uitsluiten, moet men toch alles in het werk stellen om ze zoveel mogelijk te beperken.

Het welzijnsbeleid dat elke werkgever in zijn bedrijf zou moeten voeren, vormt de basis voor de preventie van arbeidsongevallen. Elke afgevaardigde die zich wil inzetten voor de strijd tegen arbeidsongevallen zal er in de eerste plaats op moeten letten dat de preventie van arbeidsongevallen gebeurt op basis van een grondige risicoanalyse en kadert in het globaal preventieplan van de onderneming en in het jaarlijks actieplan (*zie in dit verband de ACV-brochure 'Het welzijn op het werk'*).

Niettemin gebeuren er ongevallen. Omdat het preventiebeleid in het bedrijf onvoldoende is of omdat het slecht wordt toegepast. Elk ongeval moet daarom nauwgezet worden onderzocht, met een aanvullende risicoanalyse en een evaluatie van het preventiebeleid. Dat alles mag geen reden zijn om het organiseren van de eerste hulp te verwaarlozen of te vergeten.

2. De organisatie van de eerste hulp

De werkgever moet de nodige maatregelen treffen om wie getroffen is door een ongeval of ongesteldheid zo snel mogelijk hulp te bieden, dringende verzorging te verstrekken en de bijstand van een arts of een bevoegd persoon in te roepen om het slachtoffer te vrijwaren van verwikkelingen (*art. 174 tot 183ter van het ARAB*). De werkgever moet een fatsoenlijk lokaal ter beschikking houden dat geschikt is voor het toedienen van die hulp of verzorging en hij moet erop toezien dat het vervoer van de slachtoffers die er niet op eigen kracht naartoe kunnen gaan met de nodige voorzichtigheid gebeurt. Indien nodig moet de werkgever ook instaan voor het vervoer van het slachtoffer naar zijn woning of naar het ziekenhuis. Daartoe onderhoudt hij de nodige contacten met diensten van buitenaf.

De werkgever bezorgt het **Comité PB** alle nodige inlichtingen over de maatregelen die hij neemt mbt de eerste hulpverlening.

Ook de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer heeft bepaalde taken m.b.t. de eerste verzorging: hij oefent toezicht uit op de organisatie van de eerste hulp en de dringende verzorging en zorgt

ervoor dat de werknemers die getroffen zijn door een ongeval of ongesteldheid de eerste hulp en dringende verzorging inderdaad toegediend krijgen.

Wat kunnen de leden van het Comité PB doen?

- Nagaan of de eerste hulp en dringende verzorging goed georganiseerd zijn: aanwezigheid van apotheekkast en verbanddozen (in alle ondernemingen), aanwezigheid van gebrevetteerde eerste hulpverleners (industriële ondernemingen met 20 werknemers of meer en alle ondernemingen met 50 werknemers of meer), enz. Bijvoorbeeld eenmaal per jaar op het Comité PB de stand van zaken vragen in verband met de organisatie van de eerste hulp.
- Nagaan of de werknemers goed op de hoogte zijn van te volgen procedures, te contacteren verantwoordelijken, enz., en of die informatie verstrekt wordt aan nieuwkomers en of ze op geregelde tijdstippen bij alle personeelsleden in herinnering wordt gebracht.

3. Maatregelen bij elk ongeval op de werkplek

3.1 De beperkte afvaardiging

Bij een ongeval begeeft een beperkte afvaardiging van het Comité PB zich onmiddellijk ter plaatse (*art. 11 van het KB van 3 mei 1999 betreffende het Comité PB*). De samenstelling van de beperkte afvaardiging moet vermeld zijn in het huishoudelijk reglement van het Comité PB.

In de privé-sector wordt deze afvaardiging in principe samengesteld zodra na de sociale verkiezingen het nieuwe Comité PB geïnstalleerd is. Indien dit niet het geval is, moet het zo snel mogelijk gebeuren. Wanneer in de onderneming geen Comité PB is opgericht, zal de vakbondsafvaardiging de opdrachten van het Comité PB uitoefenen (art. 52 van de Wet Welzijn op het werk). In dat geval wijst de VA de afvaardiging aan die zich bij een ongeval of ernstig incident ter plaatse begeeft.

In de openbare sector wordt de beperkte afvaardiging samengesteld binnen het bevoegde overlegcomité.

Tracht ervoor te zorgen dat op elk moment minstens één werknemersvertegenwoordiger van de afvaardiging in de onderneming aanwezig is, zodat die zich naar de plaats van een ongeval kan begeven. Bij het bezoek ter plaatse dient u alle nuttige vaststellingen over de oorzaken van het ongeval in een verslag te laten opnemen en notities te nemen. Die zullen van pas komen wanneer de gegevens m.b.t. de arbeidsongevallen binnen het Comité PB worden besproken (zie kadertje hieronder).

Het is niet enkel en alleen bij een ongeval dat de beperkte afvaardiging zich ter plaatse begeeft, maar 'telkens er ernstige risico's zijn waarbij de schade dreigend is en telkens een ernstig ongeval of incident gebeurd is'.

De beperkte afvaardiging kan zich ook onmiddellijk ter plaatse begeven wanneer ten minste een derde van de werknemersafvaardiging in het Comité PB erom verzoekt (als er geen Comité PB is, gebeurt het op verzoek van de vakbondsafvaardiging).

Waar dient de beperkte afvaardiging op te letten?

- Niet op zoek gaan naar schuldigen, wel naar de oorzaken van het ongeval, proberen te begrijpen wat er is gebeurd.
- Een notitieboekje meenemen met te stellen vragen (zie verder) en om aantekeningen te maken.
- Beschrijven :
  - de betrokken persoon/personen : anciënniteit, bevoegdheden, opleiding, naleving van de veiligheidsvoorschriften, dragen van beschermingsuitrusting,...;
  - de op het ogenblik van het ongeval of incident uitgevoerde taak: welke? de al dan niet gewone taak? welke risico's?...
  - het materiaal, de machine, toestellen, gereedschap, gebruikte producten, beschermingsuitrusting... : in goede staat? de juiste? adequaat gebruik?...
  - de omgeving van de arbeidspost: beschikbare ruimte, paden, staat van de vloer, beveiligingsmarkering, ...;
  - de organisatorische aspecten: wie heeft de betrokken persoon of personen gevraagd wat te doen, in welke omstandigheden (dringendheid? los van de gebruikelijke voorschriften?...) Waren die personen op de hoogte van de risico's en de veiligheidsvoorschriften?
- Hoe die informatie verzamelen?
  - door de plaats van het ongeval of het incident te bekijken;
  - en door vragen te stellen aan het slachtoffer, getuigen, collega's, de hiërarchisch verantwoordelijke, ...
- Notities nemen en uw vaststellingen laten optekenen in een rapport van de beperkte afvaardiging; bijzondere aandacht schenken aan elementen die de preventieadviseur misschien over het hoofd kan zien en aan aspecten rond de verantwoordelijkheid van de werkgever, bijvoorbeeld een slecht werkende installatie of defecte toestellen, niet-naleving van de reglementering. Als de beperkte afvaardiging deze informatie niet optekent, dreigt ze verloren te gaan.
- Een kopie bewaren van het rapport van de beperkte afvaardiging.

3.2 Het onderzoek van een arbeidsongeval

De bevoegde dienst voor preventie en bescherming op het werk (dienst PBW) stelt een onderzoek in naar aanleiding van arbeidsongevallen (en incidenten) die zich op de werkplek hebben voorgedaan (*KB van 27 maart 1998 betreffende de IDPBW, art. 7 §1, 1° d*). Hij onderzoekt de oorzaken van het ongeval en stelt een arbeidsongevallensteekkaart op voor elk ongeval dat minstens vier dagen arbeidsongeschiktheid heeft veroorzaakt (*KB van 27 maart 1998 betreffende het beleid inzake het welzijn van de werknemers op het werk, art. 28*).

Welke dienst PBW is bevoegd? De werkgever bepaalt of de interne of de externe dienst PBW het onderzoek instelt naar de arbeidsongevallen. In volgende gevallen is de externe dienst PBW verplicht het onderzoek te doen:

- het ongeval vier of meer dagen arbeidsongeschiktheid heeft veroorzaakt;
- **en** de onderneming behoort tot groep C (kleine risico's) en niet beschikt over een intern preventieadviseur van niveau I of II of ze tot groep D behoort (onderneming met minder dan 20 werknemers waar de werkgever de functie van preventieadviseur zelf waarneemt).

Voor meer informatie over de begrippen ondernemingen van groep A, B, C of D en preventieadviseur van niveau I of II, zie de ACV-brochure 'Het welzijn op het werk', hoofdstuk 6.

Maar hoe dan ook werkt de interne dienst PBW in alle gevallen samen met de externe dienst om de oorzaken van het ongeval te onderzoeken.

Wanneer moet het onderzoek naar het ongeval plaatsvinden?

De wetgeving zegt hierover niets, behalve wanneer het om een ernstig arbeidsongeval gaat (zie punt 4 hierna). Het onderzoek van de dienst voor preventie moet wel snel plaatsvinden, omdat dan de sporen nog aanwezig zijn en de informatie nog vers in het geheugen van getuigen en andere betrokkenen ligt. Bovendien moeten de gegevens over de ongevallen vermeld worden in het verslag van de interne dienst. Dat verslag wordt besproken op de vergadering van

het Comité PB. Men kan hieruit afleiden dat het onderzoek in elk geval moet plaatsvinden vóór de bijeenroeping van het Comité PB de maand nadien.

De afgevaardigden in het Comité PB (indien geen comité PB, de vakbondsafvaardiging) moeten erop toezien dat het ongeval zo spoedig mogelijk wordt onderzocht, vooral indien de externe dienst PBW met het onderzoek is belast. Men moet vermijden dat het onderzoek pas gebeurt tijdens het eerstvolgende bezoek aan de werkplek, wat vaak maanden na het ongeval is.

3.3 Onderzoekresultaten en ongevallensteekkaarten

Waarom ongevallensteekkaarten? Aan de hand van die steekkaarten wordt een belangrijk hoofdstuk van het maandverslag van de interne dienst PBW geschreven, nl. dat over de arbeidsongevallen. In dat hoofdstuk analyseert de preventieadviseur de ongevallensteekkaarten en de eventuele verslagen. Hij beschrijft erin de oorzaken en de kenmerken van de ongevallen, alsook de toegepaste preventiemaatregelen. Dit geldt **ook voor de ongevallen die 'externe' werknemers oplepen**, met andere woorden: werknemers van externe ondernemingen, uitzendkrachten, werknemers van onderaannemers voor wie de werkgever optreedt als opdrachtgever.

Elke maand stelt de preventieadviseur, hoofd van de interne dienst PBW dit verslag voor aan het Comité PB en licht hij het toe (in ondernemingen met kleine risico's met minder dan 50 werknemers wordt dit verslag om de drie maanden opgesteld). Het is voor de afgevaardigden een uitgelezen moment om alle nuttige uitleg te vragen: analyse van de oorzaken van ongevallen, onderzoek wat precies is misgelopen, te trekken lessen om herhaling van soortgelijke ongevallen te voorkomen. Indien nodig kunnen de afgevaardigden aanvullende preventiemaatregelen eisen.

Elk onderzoek naar een arbeidsongeval, ook al zijn er geen gevolgen, moet dienen om de resultaten van de risicoanalyse te vervolledigen. Opgelet: die resultaten moeten worden gevoegd bij het globaal preventieplan, d.i. het preventieplan op middellange termijn dat de werkgever voor een periode van vijf jaar moet opmaken.

SAMENGEVAT, VOOR ELK ARBEIDSONGEVAL	
Wie ?	Wat ?
Beperkte afvaardiging	Voor elk ongeval of 'ernstig' incident, zich ter plaatse begeven om het te onderzoeken. Een rapport opstellen.
De bevoegde dienst PBW	<ul style="list-style-type: none"> ■ Een onderzoek instellen naar het ongeval, de ongevallensteekkaart opmaken. ■ De arbeidsongevallen analyseren voor het maandverslag van de interne dienst en de nodige preventie-maatregelen voorstellen. ■ De arbeidsongevallenstatistieken bijwerken voor verwerking in het maandverslag.
Werkgever	Aangifte doen van het ongeval bij de arbeidsongevallenverzekering
Comité PB	<p>De nodige lessen trekken uit de ongevallen om gaten in het preventiebeleid te dichten</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Bestudering van de analyse van de ongevallen tijdens de bespreking van het maandrapport van de interne dienst ■ Grondig onderzoek en bespreking van het maandverslag van de interne en de externe dienst ■ De tijdens het ongevalsonderzoek aan het licht gekomen risico's dienen opgenomen te worden in de resultaten van de risicoanalyse (te voegen bij het globaal preventieplan) ; indien nodig dienen het globaal preventieplan en het jaarlijkse actieplan aangepast te worden.
NB : bij een ernstig ongeval, zie hierna te nemen specifieke maatregelen	

4. Herhaling van ernstige ongevallen voorkomen

Sedert 14 maart 2005 moet elk ernstig arbeidsongeval onmiddellijk worden onderzocht en moet binnen de tien dagen een verslag worden bezorgd aan de Algemene Directie Toezicht Welzijn op het werk (ADTWW). In dit verslag moet de werkgever aangeven tot welke preventieve maatregelen is besloten en moet hij een actieplan voorstellen om ze toe te passen (*zie de Wet betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk, Hoofdstuk XI bis over de maatregelen om de herhaling van ernstige ongevallen te voorkomen en het KB van 24 februari 2005 tot wijziging van o.m. het KB van 27 maart 1998 betreffende het beleid inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk*).

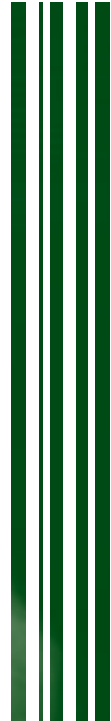
4.1 Ernstige arbeidsongevallen

In de zin van de nieuwe reglementering is een ernstig arbeidsongeval elk ongeval:

- dat zich op de arbeidsplaats zelf voordoet;
- en dat aanleiding geeft tot de dood of een blijvend of tijdelijk letsel (verwonding) dat aan bepaalde criteria beantwoordt.

Het letsel moet:

- het gevolg zijn van een gebeurtenis die afwijkt van de normale uitvoering van het werk, bijvoorbeeld: een val, controleverlies over een toestel of werktuig, een ontploffing, een brand ;
- of veroorzaakt zijn door een bepaald voorwerp, bijvoorbeeld: een stelling, een machine, een buizen-netwerk, een voertuig, een chemische stof, micro-organismen of een virus.

In geval van tijdelijk letsel wordt het ongeval als ernstig beschouwd wanneer dit letsel van een welbepaalde aard is, bijvoorbeeld: een botbreuk, een inwendig trauma dat het leven in gevaar kan brengen, brandwonden of bevriezing die meerdere dagen arbeidsongeschiktheid tot gevolg hebben, acute vergiftiging, verstikking. (De letsels, afwijkingen en voorwerpen waarmee rekening wordt gehouden worden nader toegelicht in de bijlagen van het koninklijk besluit – zie achteraan de brochure).

Let op!

- Bepaalde ongevallen die op het eerste gezicht niet belangrijk lijken, kunnen toch ernstige ongevallen zijn in de zin van de reglementering wegens de omstandigheden waarin ze gebeuren. Bijvoorbeeld: een snijwonde veroorzaakt door een snijmachine geeft een bloeding en hieruit volgt een werkonbekwaam-

heid van een week. Of een val van een stelling die een fractuur veroorzaakt, ook al is die niet erg.

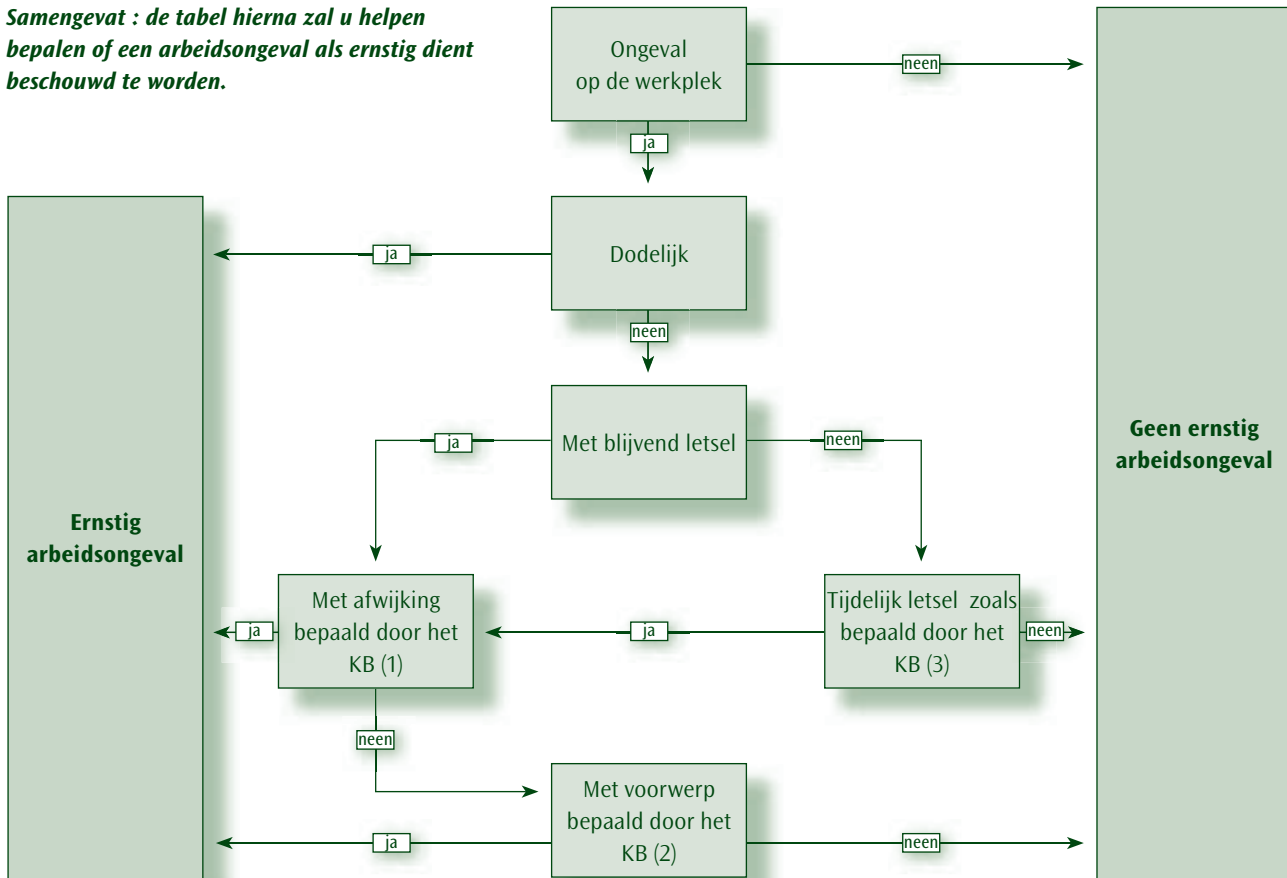
- Een ernstig arbeidsongeval in de zin van de Wet Welzijn is een ongeval dat zich voordoet op de werkvloer (en niet op de weg naar en van het werk). Hierbij dient aangestipt dat een bus- of vrachtwagenbestuurder of een handelsvertegenwoordiger die zich met de wagen verplaatst in het kader van zijn arbeidsovereenkomst zich tijdens zo'n verplaatsing op zijn werkplek bevindt.

4.2 Eerste maatregelen

Naast het verstrekken van de eerste hulp dienen bij een ernstig arbeidsongeval volgende maatregelen genomen te worden:

- dadelijk de bevoegde dienst voor preventie en bescherming waarschuwen. Die zal een onderzoek instellen naar het ongeval.

Samengevat : de tabel hierna zal u helpen bepalen of een arbeidsongeval als ernstig dient beschouwd te worden.

(1) Val, controleverlies over een machine, enz. (zie bijlage I van het KB, achteraan in de brochure)

(2) Stelling, machine, voertuig, chemische stof, virus, enz. (zie bijlage II van het KB, achteraan in de brochure)

(3) Breuk, brandwonden met verschillende dagen werkonbekwaamheid, verstikking, enz. (zie bijlage III van het KB, achteraan in de brochure)

- maatregelen nemen om te vermijden dat vrijwel direct eenzelfde of gelijkaardig ongeval optreedt.

Tegelijk begeeft de **beperkte afvaardiging** van het Comité PB zich zo vlug mogelijk ter plaatse (zie hoger, punt 3, maatregelen bij elk ongeval op de werkplek).

Wie neemt de eerste maatregelen om een onmiddellijke herhaling van het ongeval te voorkomen? De werkgever van het slachtoffer, althans in de eenvoudigste situatie waarbij geen andere werkgever is betrokken. In de overige gevallen worden de maatregelen genomen:

- door de werkgever die een externe onderneming inschakelt voor zover het slachtoffer voor deze externe onderneming werkt;
- door de gebruiker wanneer het slachtoffer een uitzendkracht is;
- door de bouwdirectie belast met de uitvoering, wanneer het slachtoffer is tewerkgesteld op een tijdelijke of mobiele bouwplaats.

Indien het arbeidsongeval de dood of een blijvend letsel tot gevolg heeft, moet de werkgever van het slachtoffer dit **onmiddellijk** aangeven bij de ADTWW (de voormalige inspectiediensten). De aangifte moet de naam en het adres van de werkgever vermelden, de identiteit van het slachtoffer, datum en plaats van het ongeval, alsook een korte beschrijving van de omstandigheden en de vermoedelijke gevolgen.

4.3 Het onderzoek van het ongeval

De werkgever geeft de bevoegde dienst voor preventie en bescherming onmiddellijk opdracht het ernstig arbeidsongeval te onderzoeken. Deze dienst gaat na wat de oorzaken zijn van het ongeval, stelt preventiemaatregelen voor die een herhaling van het ongeval moeten voorkomen en brengt hierover verslag uit aan de werkgever (zie verder).

4.4 Over welke werkgever en over welke dienst gaat het hier?

Wanneer het ernstig arbeidsongeval zich voordoet op een werkplek waar **enkel werknemers van één enkele werkgever** zijn tewerkgesteld, zal deze het ongeval laten onderzoeken door zijn interne dienst PBW, behalve wanneer het gaat om een onderneming van groep D of van groep C zonder preventieadviseur van niveau I of II. In dat geval onderzoekt de externe dienst PBW het ongeval (*voor meer informatie over de begrippen onderneming van groep D of C en preventieadviseur van niveau I of II raadpleeg de ACV-brochure 'Het welzijn op het werk', hoofdstuk 6*).

Wanneer het bij een ernstig arbeidsongeval gaat om een werknemer die tewerkgesteld is **op een werkplek waar externe ondernemingen of uitzendkrachten zijn tewerkgesteld of op een tijdelijke of mobiele bouwplaats**, dan moet het onderzoek van het ongeval gebeuren door een team van alle betrokken partijen. Naar gelang het geval zal dit team bestaan uit de bij het ongeval betrokken werkgevers, gebruikers van uitzendkrachten, uitzendondernemingen, met de uitvoering belaste bouwdirectie, aannemers, onderaannemers en zelfstandigen. De verschillende werkgevers en andere betrokkenen moeten erop toezien dat het ongeval door één of meer bevoegde diensten voor preventie wordt onderzocht en dat het omstandig verslag binnen de tien dagen wordt opgemaakt en verstuurd.

De regels voor de samenwerking bij het onderzoek van een ernstig arbeidsongeval en de opmaak van het verslag moeten worden opgenomen in specifieke clausules van het contract dat naar gelang het geval gesloten werd met de externe onderneming of de zelfstandige, met de uitzendonderneming of tussen de bouwdirectie, de aannemer, de onderaannemer of de zelfstandige. Met andere woorden: deze contracten moeten nader vermelden welke dienst(en) PBW zal of zullen worden belast met het onderzoek bij een ernstig arbeidsongeval waar de contracterende ondernemingen (en als het geval zich voordoet, de zelfstandigen) mee te maken krijgen. Deze specifieke clausules moeten ook de financiële aspecten van deze samenwerking regelen.

De werkgever(s) en de andere betrokkenen zijn verplicht samen te werken met de preventieadviseurs en/of de deskundige die met het onderzoek werden belast. Zij werken ook samen met de Comités PB van de andere bij het ernstig arbeidsongeval betrokken werkgevers. De praktische afspraken rond deze samenwerking worden echter niet nader omschreven.

4.5 De deskundige

In bepaalde omstandigheden kan ADTWW een deskundige aanstellen:

- wanneer er binnen de 10 dagen geen omstandig of voorlopig verslag over het ernstig ongeval bezorgd is aan de ADTWW;
- wanneer de ADTWW over aanwijzingen beschikt dat er sprake was van gebrekkige samenwerking tussen de werkgevers en andere betrokkenen (onderaannemer, aannemer, uitzendkantoor,..);
- wanneer de omstandigheden van het ongeval complex zijn, vooral wanneer het ongeval oorzaken of gevolgen heeft die ook derden die geen banden hebben met de betrokken werkgevers aanbelangen (bv. omwonenden van het bedrijf of de bouwplaats);
- wanneer het gaat om een bijzonder ernstig ongeval;
- wanneer er sprake is van een onwettelijke situatie waarbij er geen dienst voor preventie bestaat.

De deskundige moet de oorzaken en de omstandigheden van het ernstig arbeidsongeval onderzoeken, aanbevelingen doen om herhaling van het ongeval te voorkomen, in een schriftelijk verslag de elementen van het ongeval aangeven, de vastgestelde oorzaken vermelden en zijn aanbevelingen mededelen. Bij zijn bezoek in het kader van het onderzoek moet de deskundige contact opnemen met het hoofd van de interne dienst PBW van de betrokken werkgever(s). De deskundige bezorgt zijn verslag aan de ADTWW, aan de werkgever(s) en de andere betrokkenen, evenals aan de betrokken verzekeringsmaatschappijen 'arbeidsongevalen'. Bij het ter perse gaan van deze brochure werd nog door geen enkel ministerieel besluit vastgelegd hoe het verslag van de des-

kundige er naar de vorm moet uitzien en binnen welke termijn het moet worden ingediend (*raadpleeg de rubriek regelgeving van het welzijn op het werk op de site van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal overleg – www.meta.fgov.be*).

4.6 Het ongevalsverslag

Tenzij een deskundige is aangesteld, wordt het verslag van een ernstig arbeidsongeval opgemaakt door de bevoegde diensten voor preventie en bescherming (zie hoger). Dit verslag bevat de identificatie van de slachtoffers en hun werkgevers, de uitvoerige beschrijving van de plaats en de omstandigheden van het ongeval, de vastgestelde oorzaken en de aanbevelingen ter voorkoming van een herhaling van het ongeval. Het verslag maakt ook melding van de personen die hebben gevraagd een verslag op te maken, van zij die hebben meegewerkt aan het verslag en van zij aan wie een kopie werd gestuurd.

Bij de beschrijving van de oorzaken van het ongeval moet in het verslag onderscheid worden gemaakt tussen:

- de primaire oorzaken, met name de materiële feiten die maakten dat het ongeval kon gebeuren, bv. het ontbreken, in onbruik raken of verkeerd gebruiken van beschermende uitrusting;
- de secundaire oorzaken die verband houden met de organisatie en aan de oorsprong liggen van de primaire oorzaken, bv.: geen risico-evaluatie, geen voorschriften of geen controle van het opvolgen van de voorschriften, een slecht functionerende interne dienst PB;
- de tertiaire oorzaken die aan derden liggen, bv. een fabricagefout bij een werktuig of machine die van buiten het bedrijf komt, verkeerd advies door een externe dienst.

De werkgever(s) en andere personen die gevolg moeten geven aan de aanbevelingen van de bevoegde dienst PBW **vullen het verslag aan** met volgende elementen:

- 1° de inhoud van hun beslissingen over de maatregelen die iedereen zal nemen om herhaling van het ongeval te voorkomen. Deze maatregelen worden genomen op basis van de aanbeve-

lingen van de betrokken dienst(en) en van het advies van het comité(s) PB of op basis van maatregelen die resulteren uit het overleg met de diensten en comité(s) PB ;

- 2° een actieplan dat nauwkeurig de termijnen vastlegt waarbinnen de maatregelen zullen worden toegepast en dat deze termijnen rechtvaardigt;
- 3° het advies van het Comité(s) PB over de oorzaken van het ernstig arbeidsongeval en over de voorgestelde maatregelen om herhaling ervan te voorkomen.

Het **omstandig verslag** dat binnen de tien dagen aan de ADTWW moet worden overgemaakt omvat enerzijds het verslag opgesteld door de bevoegde dienst PB en anderzijds aanvullingen aangebracht door de werkgever(s) en andere gelijkgestelde personen die betrokken zijn bij het ernstig arbeidsongeval.

4.7 Het voorlopig verslag

Indien het door omstandigheden onmogelijk is om binnen de tien dagen een omstandig verslag voor te leggen dan kan de ADTWW op het einde van deze termijn genoegen nemen met een voorlopig verslag. In dat geval legt het een nieuwe termijn vast voor het overmaken van het omstandig verslag.

Dit voorlopig verslag omvat minstens :

- de identificatie van slachtoffers en werkgevers;
- een uitvoerige beschrijving van de plaats van het ongeval;
- een eerste beschrijving van de omstandigheden van het ongeval;
- de vastgestelde materiële oorzaken;
- een uitvoerige opsomming van de uit te voeren onderzoeken met vermelding van de materiële feiten die het overmaken van een omstandig verslag binnen de gestelde termijn hebben verhinderd;
- de bevindingen van de afvaardiging van het Comité PB die zich onmiddellijk ter plaatse heeft begeven;
- de adviezen van het Comité(s) PB die in de reeds goedgekeurde processen-verbaal werden vastgelegd.

4.8 Enkele aandachtspunten voor de afgevaardigden in het Comité PB

Bij een ernstig arbeidsongeval is het aan te raden bijzonder op te letten dat:

- samen met de beperkte afvaardiging van het Comité PB en in ieder geval met de personeelsvertegenwoordiger(s) van deze afvaardiging de plaats van het ongeval wordt bezocht en onderzocht;
- de besluiten van de beperkte afvaardiging in het verslag over het ongeval worden opgenomen;
- in het Comité PB wordt overlegd over de oorzaken van het ongeval en over de voorgestelde maatregelen om herhaling te voorkomen en dat op basis daarvan advies wordt uitgebracht over het onderzoeksverslag.

Gezien de termijnen voor het overmaken van het onderzoeksverslag is het nuttig een buitengewone vergadering van het Comité PB bijeen te roepen, zodat de oorzaken en de preventieve maatregelen kunnen worden besproken.

Het zich voordoen van een ernstig arbeidsongeval **roept vragen op over het preventiebeleid** van de onderneming. De elementen die bij de analyse van het ongeval aan het licht zijn gekomen, moeten bij de resultaten van de risicoanalyse worden gevoegd. De maatregelen om herhaling te voorkomen en het actieplan om ze in praktijk te brengen moeten, na advies van het Comité PB, worden ingepast in het globaal preventieplan. De afgevaardigden in het Comité PB zullen veel aandacht moeten schenken aan de toepassing van dit actieplan ter voorkoming van ernstige ongevallen.

In ondernemingen die uitzendkrachten, onderaannemers, enz. inschakelen, kunnen de afgevaardigden in het Comité PB de directie vooral ondervragen over haar beleid ter voorkoming van arbeidsongevallen t.a.v. 'externe' werknemers en over het bestaan van contractuele afspraken tussen diensten PBW in de contracten met onderaannemers, uitzendkantoren en anderen.

Ook de ondernemingskern kan nagaan hoe contacten kunnen uitgebouwd worden met werknemers van externe ondernemingen en met hun vertegenwoordigers in de respectieve Comités PB en VA.

BIJ EEN ERNSTIG ARBEIDSONGEVAL, SAMENGEVAT

Wanneer?	Wat te doen ?
Onmiddellijk	<p>De werkgever(s):</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ de bevoegde diensten voor preventie en bescherming waarschuwen; ■ bewarende maatregelen nemen om onmiddellijke herhaling van het ongeval te vermijden; ■ ongeval met dodelijke afloop of met blijvend letsel onmiddellijk aangeven bij de ADTWW. <p>De beperkte afvaardiging van het Comité PB :</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ zich ter plaatse begeven om het ongeval te onderzoeken en verslag uit te brengen van de vaststellingen. <p>De bevoegde dienst PB:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ het onderzoek naar het ongeval starten.
Binnen de 10 dagen	<ul style="list-style-type: none"> ■ omstandig verslag aan het Toezicht Welzijn op het werk en aan alle betrokkenen; ■ bij gebrek daaraan, voorlopig verslag (met o.m. de bevindingen van de beperkte afvaardiging).
Binnen een termijn bepaald door de inspectie	<ul style="list-style-type: none"> ■ in geval van voorlopig verslag, het omstandig verslag aan alle betrokkenen, waaronder de inspectie, bezorgen

5. De opvolging van arbeidsongevallen in het comité PB

5.1 Het Comité PB en de analyse van de arbeidsongevallen

Als het Comité PB niet zelf de ongevalsanalyse verricht, zal het er toch op toezien dat deze analyse op een degelijke wijze verloopt. Er bestaan diverse technieken om arbeidsongevallen te analyseren. Een van de bekendste is de methode van de oorzakenboom, ook wel feitenboom genoemd. Bepaalde technieken vereisen een grotere deskundigheid, andere zijn makkelijker toe te passen. Essentieel is voldoende diep te graven om dieperliggende oorzaken op te sporen en aldus te komen tot geschikte oplossingen. Een ongeval is vaak complex en heeft zijn oorsprong bij talrijke elementen die ook wanneer ze aanwezig zijn bij andere ongevallen nooit op dezelfde wijze onderling voorkomen.

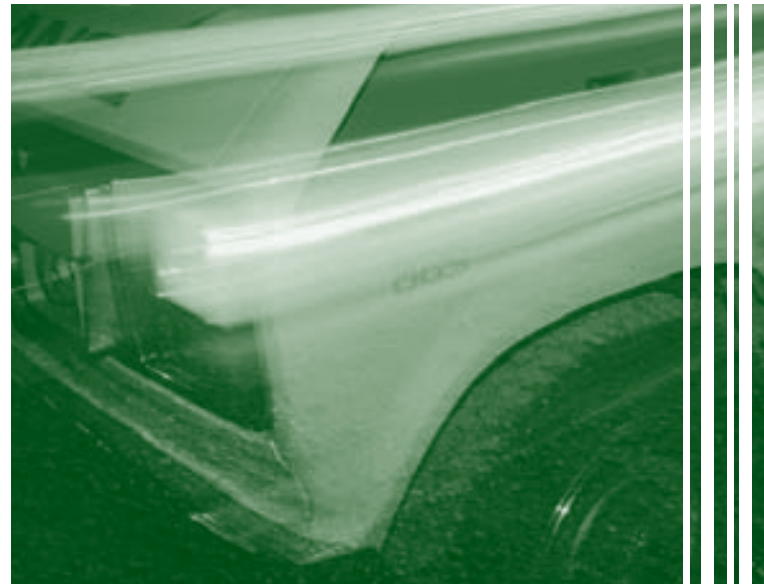
De analyse van een ongeval moet helpen om de risicoanalyse bij te sturen met als doel het preventiebeleid te verbeteren.

5.2 Aandachtspunten voor het Comité PB bij de opvolging

Het Comité PB:

- ziet toe op de kwaliteit en de efficiëntie van de diensten voor eerste hulp (waar en hoe bereikbaar? wat doen als het ongeval 's nachts gebeurt of tijdens het weekend? enz.);
- bewaart een overzicht van alle ongevallen, ook de lichte.
- waakt erover dat de ongevalsanalyse uitmondt in concrete acties die moeten worden ingepast in het preventiebeleid (globaal preventieplan en jaarlijks actieplan);
- vraagt op elke maandelijkse bijeenkomst een bespreking van de ongevallensteekkaarten, met identificatie van de oorzaken en aan te dragen oplossingen;
- bestudeert het verloop van frequentie en ernst van de ongevallen aan de hand van het jaarverslag van de interne dienst PB;

- schenkt speciale aandacht aan werknemersgroepen die meer risico lopen op ongevallen (jongeren, studenten, uitzendkrachten, pas aangeworven werknemers, werknemers bij onderaannemers...);
- heeft aandacht voor de mogelijkheden tot werkherhating en aangepast werk van werknemers getroffen door een arbeidsongeval;
- houdt zich ook bezig met de ongevallen op de werkweg: bestaat er een analyse van deze ongevallen, wordt hier ook aan preventieve maatregelen gewerkt? Wordt het verband gelegd met informatie rond woon-werkverkeer die de werkgever moet bezorgen aan de OR?

deel 2

Schadeloosstelling bij arbeidsongevallen

1. Wat is een arbeidsongeval?

Een arbeidsongeval is een **plotse** gebeurtenis **tijdens** en **door het feit van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst** en die een **letsel** veroorzaakt (aantasting van de gezondheid, verwonding). De wetgeving voorziet in de vergoeding van de lichamelijke schade, met uitsluiting van de schade aan uw goederen (wagen, kleding, enz.).

Het letsel kan lichamelijk zijn (fractuur, amputatie, brandwonde...) of psychisch (shock, geheugenstoornissen...). Het letsel kan zich ook voordoen in de vorm van een ziekte indien deze zich als gevolg van een plotse gebeurtenis is gaan ontwikkelen (bv. hepatitis ontstaan ingevolge een prik met een besmette injectienaald, depressie na geweld,...).

2. Bent u verzekerd in geval van arbeidsongeval?

Uw werkgever moet u bij een erkend verzekeraar verzekeren tegen arbeidsongevallen. De persoonsgegevens van deze verzekeraar vindt u o.a. in de bijlagen van het arbeidsreglement en op de uittreksels van uw individuele rekening.

Een overheidsinstelling, het Fonds voor Arbeidsongevallen (FAO), controleert of de verzekeraar uw dossier conform de wet beheert. Het FAO treedt ook op om de uitkeringen te betalen indien uw werkgever niet verzekerd is.

3. Wat moet u doen wanneer u slachtoffer wordt van een arbeidsongeval?

U meldt uw werkgever onmiddellijk (of zijn vertegenwoordiger: ploegbaas, teamhoofd, voorman...) dat u slachtoffer bent van een arbeidsongeval. Breng hem zelfs op de hoogte wanneer het ongeval geen werkonderbreking veroorzaakt of het om een licht ongeval gaat (een kleine kwetsuur kan een verkeerde wending nemen; naarmate de tijd verstrijkt wordt het moeilijker vast te stellen en te bewijzen hoe het ongeval precies is ontstaan).

Vraag de **getuigen** van het ongeval hun naam en hun adres indien ze niet tot het personeel van de onderneming behoren.

Begeef u zo spoedig mogelijk naar de geneeskundige dienst of het ziekenhuis dat vermeld wordt in uw arbeidsreglement. Als dat niet kan, begeef u zich naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis of uw be-

handelend arts om **medische verzorging** te krijgen en **de letsels te laten vaststellen** door een arts.

Bezorg (of verstuur) het **geneeskundig attest** wegens ongeval aan uw werkgever (bewaars een fotokopie), zodat hij het bij de ongevalaangifte kan voegen. Geef hem de namen van zowel de rechtstreekse getuigen (personen die het ongeval hebben gezien) als de onrechtstreekse getuigen (personen die het ongeval niet hebben gezien maar aan wie u er kort nadien hebt over gesproken, zoals uw collega's, uw rechtstreeks verantwoordelijke).

Geef van meet af aan een juiste, nauwkeurige en samenhangende **beschrijving** van de omstandigheden van het ongeval en wijzig die achteraf niet meer. Als men u voorstelt om de verklaring van de werkgever te ondertekenen, ga dan eerst na of de daarin gemaakte feitenbeschrijving klopt.

Breng ook uw vakbondsafgevaardigde (of uw afgevaardigde in het Comité PB) op de hoogte. Die kan u indien u dat wenst bijstaan.

Uw werkgever is verplicht om binnen de 8 werkdagen aangifte te doen van het ongeval bij zijn verzekeraar (de zaterdag wordt als werkdag beschouwd).

4. Wat te doen indien de werkgever het arbeidsongeval niet aangeeft ?

Indien de werkgever weigert of nalaat aangifte te doen, kunt u als slachtoffer zelf aangifte doen van het arbeidsongeval bij de verzekeraar van uw werkgever. Indien u zijn verzekering niet kent of vreest dat hij niet is verzekerd kunt u zelf het ongeval aangeven bij het Fonds voor Arbeidsongevallen.

In die gevallen is de termijn van acht werkdagen niet van toepassing. Doe uw aangifte zo snel mogelijk en in elk geval vóór de termijn van drie jaar te rekenen vanaf de datum van het ongeval.

Een goede raad: **laat u hierin bijstaan door een ACV-afgevaardigde** of, indien er in uw onderneming geen afgevaardigde is, schakel het dichtsbijzijnde ACV-dienstencentrum in.

Sommige werkgevers doen niet stelselmatig aangifte van de arbeidsongevallen, vooral om een verhoging van de verzekeringspremie te vermijden. Laat u echter niet intimideren. Ook een onschuldig ongeval kan op termijn tot verwikkelingen leiden. Wacht dus niet te lang: naarmate de tijd verstrijkt wordt het moeilijker te bewijzen hoe het ongeval is gebeurd.

Voor alle zekerheid: indien u arbeidsongeschikt bent stuurt u best ook meteen een geneeskundig attest naar de adviserend arts van uw ziekenfonds, zodat uw inkomen verzekerd is.

5. Wat moet u doen bij een arbeidsongeval op de openbare weg?

Indien u een ongeval hebt op de openbare weg, bijvoorbeeld een ongeval op de arbeidsweg, en indien er de aansprakelijkheid van iemand, bv. een automobilist, mee gemoeid is, moet u er de politie bij roepen. De vaststelling van de politie is in de eerste plaats bedoeld om de strafrechtelijke aansprakelijkheid te bepalen, maar ze kan ook nuttig zijn voor uw dossier 'arbeidsongeval' en voor eventuele schadeloosstelling.

6. Wordt u ook vergoed voor ongevallen op de arbeidsweg?

De Arbeidsongevallenwet geldt ook voor de ongevallen op de arbeidsweg, met andere woorden het normale traject tussen de plaats waar u woont en de plaats waar u werkt.

Onder normaal traject verstaat men het traject dat de werknemer aflegt **van de plaats waar hij woont naar de plaats waar hij werkt** en omgekeerd. Dat is niet noodzakelijk de kortste weg. Een langer traject kan gerechtvaardigd zijn om diverse redenen (minder gevaarlijk...).

Het traject wordt als normaal beschouwd ook al zijn er onderbrekingen of kleine omwegen bv. bezoek aan een ziek familielid, boodschappen voor de avondmaaltijd, of omwegen die gemaakt worden om aan carpooling te doen of om de kinderen op het kinderdagverblijf of de school af te zetten of op te pikken. Langere onderbrekingen of grotere omwegen kunnen ook aanvaard worden indien ze zijn genoodzaakt door onvoorziene en onvermijdbare situaties (overmacht).

Het traject tussen de werkplek en de plaats waar een beroepsopleiding (of syndicale vorming) wordt gevolgd en het traject van de

vormingsplaats naar de woonplaats worden ook als normaal traject beschouwd.

Mocht u over een of andere situatie enige twijfel hebben, neem contact op met uw ACV-afgevaardigde of dienstencentrum, want over deze problematiek bestaat er een vrij complexe rechtspraak.

7. Moet het slachtoffer bewijsmateriaal aanbrengen van het arbeidsongeval?

Uw verklaring alleen volstaat niet om te bewijzen dat u een arbeidsongeval hebt. Ze moet gestaafd zijn door elementen die meehelpen aantonen dat de feiten zich hebben voorgedaan zoals u verklaart.

Als slachtoffer moet u drie zaken bewijzen:

- het bestaan van een plotse gebeurtenis;
- het bestaan van een letsel;
- het feit dat deze gebeurtenis zich heeft voorgedaan tijdens de uitvoering van uw arbeidsovereenkomst of op de normale arbeidsweg.

Als u deze drie bewijzen kunt leveren, gaat de wet ervan uit dat het ongeval verband houdt met de uitvoering van de arbeidsovereenkomst en dat de letsels zijn veroorzaakt door dit ongeval. Toch heeft de verzekeraar de mogelijkheid om het tegendeel te bewijzen.

Als u niet de naam en het adres hebt kunnen opgeven van de getuigen van uw ongeval op het ogenblik van de ongevalsverklaring bezorgt u die best zo snel mogelijk aan de verzekeraar. Als u niet over rechtstreekse bewijzen beschikt, geef dan alle elementen die het ongeval helpen bewijzen. Beschrijf goed van bij het begin de plotse gebeurtenis die zich heeft voorgedaan en het letsel dat dit heeft veroorzaakt, de plaats en de omstandigheden waaronder het zich heeft voorgedaan, het gereedschap waarmee u bezig was te werken, enz. Wijzig nooit uw versie van de feiten.

8. Wat kan de verzekeraar beslissen, met welke gevolgen ?

De verzekeraar beschikt over een termijn van 30 dagen na ontvangst van de ongevalsangifte om u zijn beslissing mee te delen.

Als de verzekeraar het ongeval erkent, laat hij u weten wat u moet doen om terugbetaling te ontvangen van uw medische kosten en betaalt hij u de uitkering waarop u recht hebt.

Als de verzekeraar weigert tussen te komen, moet hij u daarvan schriftelijk op de hoogte brengen en het melden aan :

- het Fonds voor arbeidsongevallen, dat een onderzoek kan instellen. U kunt zelf contact opnemen met het Fonds indien u graag advies wilt ;
- uw ziekenfonds. Deze tussenkomst van de verzekeraar is gelijkwaardig aan het indienen van een medisch getuigschrift voor de betaling van de vergoedingen van het ziekenfonds.

Bij weigering door de verzekering neemt u best direct contact op met uw ACV-afgevaardigde om na te gaan of het niet opportuun is beroep in te dienen bij de rechtbank.

Als de verzekeraar talmt met het nemen van een beslissing (vooral bij betwisting), kunt u zelf een attest indienen bij het ziekenfonds om uw inkomen te garanderen. Als de verzekeraar het ongeval erkent zal hij eerst het ziekenfonds de bedragen terugstorten die het u heeft voorgeschoten.

9. Op welke uitkering hebt u recht bij een arbeidsongeval?

We geven hier enkel de grote principes met betrekking tot de schade-loosstelling. Voor de praktische gang van zaken verwijzen wij u naar 'Wegwijzer sociale wetgeving' van het ACV.

9.1 De terugbetaling van de door het ongeval genoodzaakte gezondheidszorg

- Voor de verstrekkingen die gewoonlijk door het ziekenfonds worden terugbetaald, neemt de verzekeraar de integrale terugbetaling ten laste, maar beperkt tot het officiële tarief van de ziekte- en invaliditeitsverzekering (ZIV). Indien uw arts niet geconventioneerd is of indien u in het ziekenhuis bent opgenomen, op eigen verzoek in een eenpersoonskamer, zult u toeslagen moeten betalen.
- De tegemoetkoming van de verzekeraar dekt bepaalde uitgaven die niet (of beperkt) door het ziekenfonds zijn gedekt. Bv. orthopedische verzorging en prothesen worden veel ruimer terugbetaald dan door het ziekenfonds.

9.2 De vergoeding wegens arbeidsongeschiktheid

- Vergoeding wegens loonverlies bij 'tijdelijke arbeidsongeschiktheid', met andere woorden in geval van werkonderbreking tot de genezing of stabilisatie van de gevolgen ('consolidatie' genoemd).
- Vergoeding wegens verlies van arbeidsgeschiktheid in geval van blijvende ongeschiktheid na consolidatie (zie punt 11).

9.3 Vergoeding bij overlijden

- Kosten voor het overbrengen van de overledene.
- Vergoeding voor begrafeniskosten.
- Lijfrente aan de weduwe of weduwnaar, aan de kinderen, soms aan andere familieleden.

9.4 Andere gedekte kosten

- Uw kosten voor verplaatsingen op vraag van de verzekeraar, de rechtbank, enz. Terugbetaling van de werkelijke kosten voor de verplaatsingen met het gemeenschappelijk vervoer, 0,2754 euro per km voor de verplaatsingen met de wagen (minstens 5 km heen en terug). Vervoer per ziekenwagen of met de taxi wordt enkel terugbetaald om medische redenen (vooraf de toelating vragen van de verzekeraar).
- De bezoekkosten van de echtgenoot/echtgenote, van een kind of ouder, indien u minstens twee dagen in het ziekenhuis verblijft: zelfde terugbetalingsmodaliteiten als voor bovengenoemde verplaatsingen. In geval van langdurige ziekenhuisopname of bij levensgevaar zijn bijzondere bepalingen van toepassing.

10. Kan de verzekeraar u voorstellen het werk te hervatten?

Tijdens de periode van tijdelijke ongeschiktheid kan de verzekeraar u voorstellen het werk bij uw werkgever te hervatten. Dit voorstel moet 'redelijk' zijn, met andere woorden het moet rekening houden met uw gezondheidstoestand, uw kwalificatie, enz. Het kan gaan om een andere betrekking dan uw gewone baan en onder andere omstandigheden (bv. andere functie met een ander loon, deeltijdwerk, enz.). In dit geval past de verzekeraar het eventuele verschil tussen uw vroeger en uw nieuw loon bij.

Indien u meent niet in staat te zijn het werk te hervatten, kan de werkhervatting enkel gebeuren na gunstig advies van de arbeidsgeneesheer. Aarzel niet om uw ACV-afgevaardigde om raad te vragen.

Als u onderworpen bent aan het gezondheidstoezicht en u minstens 4 weken afwezig was als gevolg van het ongeval moet de arbeidsgeneesheer u binnen de 8 dagen na de werkhervatting aan een werkhervattingsonderzoek onderwerpen.

Indien u het voorstel zonder geldige reden afwijst kan de verzeke-

raar uw vergoeding verminderen. Dat kan hij ook wanneer u zich in de onmogelijkheid plaatst om het werk te hervatten, bijvoorbeeld indien u ontslag neemt.

11. Hoe wordt de vergoeding bij blijvende ongeschiktheid vastgelegd?

Indien het ongeval blijvende gevolgen heeft, hebt u recht op een vergoeding wegens blijvende arbeidsongeschiktheid. Het percentage van de vergoeding wordt in principe vastgelegd in een akkoord dat tussen de verzekeraar en uzelf wordt gesloten op het ogenblik dat de gevolgen gestabiliseerd zijn. De diensten van het ACV kunnen u in deze onderhandeling bijstaan, inclusief medisch advies.

Indien uw gezondheidstoestand nadien verandert, kunnen zowel de verzekeraar als uzelf binnen de periode van 3 jaar na vaststelling van uw rechten inzake blijvende ongeschiktheid vragen de vergoeding te herzien.

12. Samengevat: belangrijke tips voor slachtoffers en getuigen

12.1 U bent slachtoffer van een arbeidsongeval : wat te doen?

1. Niet panikeren. Indien uw toestand het toelaat, begeef u naar de eerstehulpdienst van het bedrijf of naar een arts (volg hierbij de in het bedrijf geldende regels). Indien u zich niet kan verplaatsen, roep dan de hulp in van een collega.

2. Waarschuw onmiddellijk uw werkgever (of zijn vertegenwoordiger: meestergast, ploegbaas, ...) of zorg ervoor dat hij op de hoogte wordt gebracht.
3. Laat onmiddellijk een ongevalsverklaring opmaken door de bevoegde dienst van het bedrijf, vraag om deze verklaring te mogen nalezen en er eventueel verklarende aantekeningen bij te maken.
4. Verzamel zoveel mogelijk sporen van het ongeval (materiële aanwijzingen, getuigenissen) en laat een arts zo vlug mogelijk vaststelling doen van uw letsels.

Doe een beroep op uw ACV-afgevaardigde. Hij zal u ter zijde staan bij de te zetten stappen.

12.2 U bent getuige van een arbeidsongeval: wat te doen?

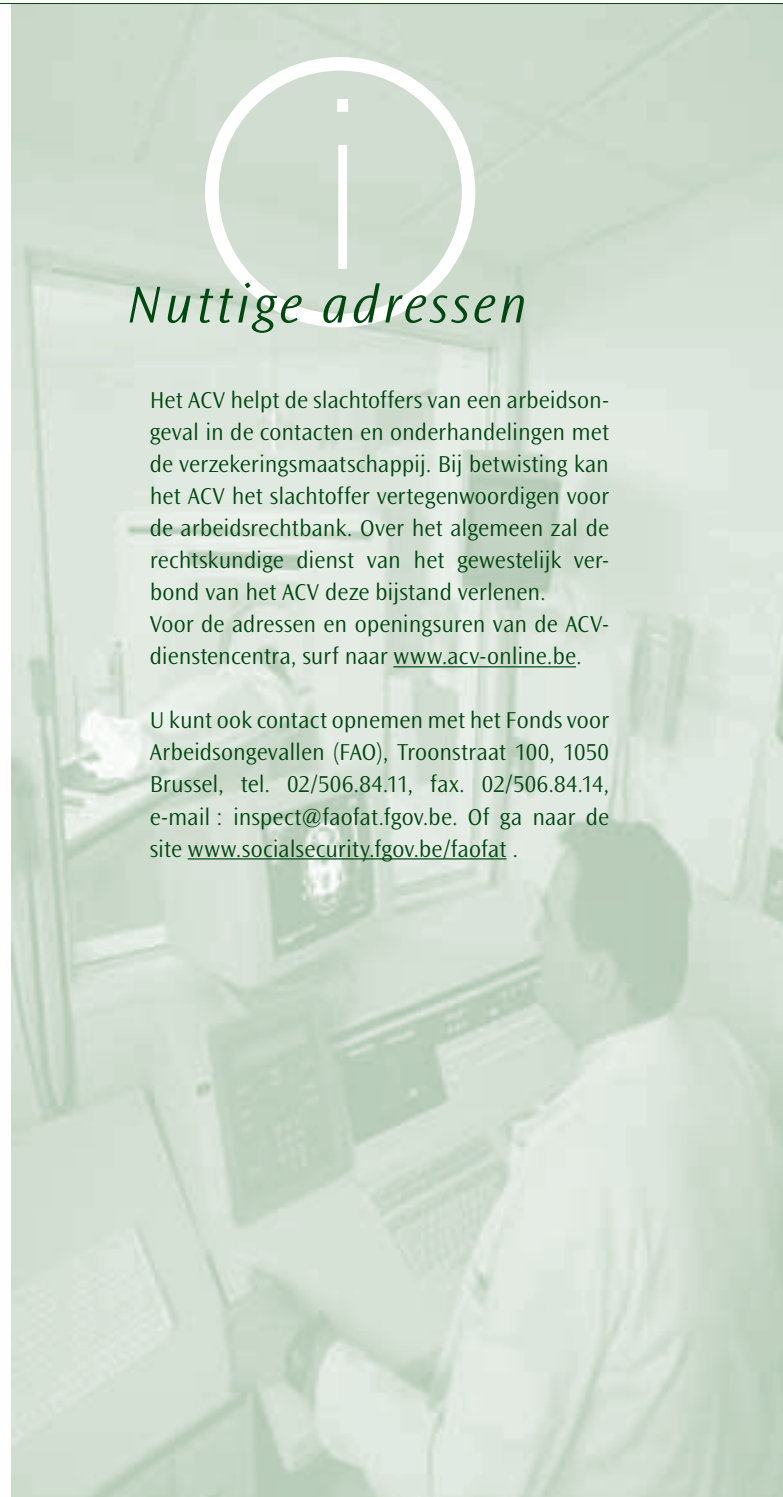
1. Niet panikeren. Indien het slachtoffer dringende verzorging nodig heeft, waarschuw dan de eerste hulp volgens de in het bedrijf geldende regels (zie het arbeidsreglement).
2. Breng onmiddellijk de werkgever of de verantwoordelijke persoon op de hoogte. Doe dit overeenkomstig de in het bedrijf voorziene procedure.
3. Is het slachtoffer niet in staat om het zelf te doen, neem dan contact op met de ACV-afgevaardigde, zodat hij het slachtoffer bij de te ondernemen stappen kan bijstaan voor zover dit wordt gewenst.
4. Vergaar zoveel mogelijk inlichtingen en sporen van het ongeval. Al deze gegevens kunnen bij de ongevalsverklaring worden gevoegd.

Nuttige adressen

Het ACV helpt de slachtoffers van een arbeidsongeval in de contacten en onderhandelingen met de verzekeringsmaatschappij. Bij betwisting kan het ACV het slachtoffer vertegenwoordigen voor de arbeidsrechtbank. Over het algemeen zal de rechtskundige dienst van het gewestelijk verbond van het ACV deze bijstand verlenen. Voor de adressen en openingsuren van de ACV-dienstencentra, surf naar www.acv-online.be.

U kunt ook contact opnemen met het Fonds voor Arbeidsongevallen (FAO), Troonstraat 100, 1050 Brussel, tel. 02/506.84.11, fax. 02/506.84.14, e-mail : inspect@faofat.fgov.be. Of ga naar de site www.socialsecurity.fgov.be/faofat .

Bijlagen

Bijlage 1. 4 AUGUSTUS 1996. - Wet betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk

HOOFDSTUK XIbis. - Maatregelen om de herhaling van ernstige ongevallen te voorkomen.

Afdeling 1. - Definitie.

Art. 94bis. - Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

1° (ernstig arbeidsongeval: een ongeval dat zich op de arbeidsplaats zelf voordoet en dat wegens zijn ernst een grondig specifiek onderzoek vereist met het oog op het treffen van preventiemaatregelen die herhaling ervan moeten vermijden.

De Koning bepaalt de criteria op basis waaraan het arbeidsongeval als ernstig arbeidsongeval wordt beschouwd;)

2° deskundige: een deskundige inzake het onderzoek van ernstige arbeidsongevallen die is opgenomen in een lijst samengesteld door de administratie waarvan de als in artikel 80 bedoelde toezichthoudende ambtenaren die de arbeidsveiligheid onder hun bevoegdheid hebben, deel uitmaken.

Afdeling 2. - Onderzoek en verslaggeving van de ernstige arbeidsongevallen. - Aanstelling van een deskundige. (9)

Art. 94ter. § 1. Na elk ernstig arbeidsongeval draagt de werkgever van het slachtoffer er zorg voor dat het ongeval onmiddellijk door zijn bevoegde preventiedienst onderzocht wordt en bezorgt hij binnen de tien dagen volgend op het ongeval een omstandig verslag aan de in vorig artikel bedoelde ambtenaren.

§ 2. Na elk ernstig arbeidsongeval met een werknemer op een arbeidsplaats waar de bepalingen van de hoofdstukken IV of V van toepassing zijn, werken, naargelang het geval, de bij het ongeval betrokken werkgevers, gebruikers, uitzendbureau's, bouwdirecties belast met de uitvoering, aannemers, onderaannemers en zelfstandigen samen, om er voor te zorgen dat het ongeval onmiddellijk door één of meer bevoegde preventiediensten onderzocht wordt en dat, binnen de tien dagen volgend op het ongeval, een omstandig verslag aan alle hierboven bedoelde betrokken personen en aan de in vorig artikel bedoelde ambtenaren bezorgd wordt.

De praktische afspraken betreffende deze samenwerking, de bevoegde preventiediensten die de mogelijke ernstige ongevallen zullen onderzoeken en de regeling van de eventuele kosten die uit deze onderzoeken kunnen voortvloeien, worden daartoe in specifieke bedingen opgenomen in :

- 1° de overeenkomst bedoeld in de artikelen 9, 2°, of 10, 3°, op initiatief van de werkgever in wiens inrichting werknemers van ondernemingen van buitenaf of zelfstandigen werkzaamheden komen uitvoeren;
- 2° onverminderd artikel 19 van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers, de overeenkomst gesloten tussen gebruiker en uitzendbureau, op initiatief van dit laatste, overeenkomstig de nadere regels te bepalen door de Koning;
- 3° de overeenkomst bedoeld in artikel 29, 2°, op initiatief van, naargelang het geval, de bouwdirectie belast met de uitvoering, de aannemer of de onderaannemer.

§ 3. De in vorig artikel bedoelde ambtenaren kunnen ook een voorlopig verslag binnen dezelfde termijn aanvaarden.

§ 4. Onverminderd de bepalingen van artikel 80, kunnen deze ambtenaren, in geval van afwezigheid van een omstandig of voorlopig verslag binnen de tien dagen, een deskundige aanstellen. De Koning kan andere gevallen bepalen, waarin deze ambtenaren een deskundige kunnen aanstellen.

Afdeling 3. - De deskundige.

Art. 94quater. De deskundige heeft de volgende opdrachten :

- 1° de oorzaken en de omstandigheden van het ernstig arbeidsongeval te onderzoeken en de gepaste aanbevelingen te formuleren om de herhaling van het ongeval te voorkomen;
- 2° de elementen van het onderzoek, de vastgestelde oorzaken en de geformuleerde aanbevelingen op te nemen in een schriftelijke verslag;
- 3° het in 2° bedoelde verslag mee te delen aan elk van de volgende personen :
  - a) aan de ambtenaren bedoeld in artikel 94bis ;
  - b) (aan, naargelang het geval, de werkgever bedoeld in artikel 94ter, § 1, of de betrokken personen bedoeld in artikel 94ter, § 2;)
  - c) al naargelang het geval, aan de (verzekeringsondernemingen) of de instelling, bedoeld in artikel 94quinquies, § 2.

Afdeling 4. - Honorarium van de deskundige.

Art. 94quinquies. § 1. De deskundige ontvangt voor de prestaties geleverd in uitoefening van zijn opdrachten een honorarium.

(In de omstandigheden bedoeld in artikel 94ter, § 2, eerste lid, wordt het honorarium in deelhonoraria gesplitst, overeenkomstig de regeling bedoeld in artikel 94ter, § 2, tweede lid.)

§ 2. (Het in § 1 bedoelde honorarium is verschuldigd door de verzekeringsondernemingen inzake arbeidsongevallen bij wie, naargelang het geval, de in artikel 94ter, § 1, bedoelde werkgever, of de in artikel 94ter, § 2, bedoelde personen zijn aangesloten voor de verzekering van hun werknemers.

In de omstandigheden bedoeld in artikel 94ter, § 2, eerste lid, worden de deelhonoraria betaald door de respectievelijke verzekeringsondernemingen, overeenkomstig de regeling bedoeld in artikel 94ter, § 2, tweede lid.

Bij ontstentenis van de in vorig lid bedoelde regeling, is het totale bedrag van het honorarium verschuldigd door de verzekeringsonderneming bij welke de persoon aangesloten is, belast met het opnemen van het overeenstemmende bedingen in de overeenkomst bedoeld in artikel 94ter, § 2, tweede lid.

Bij ontstentenis van één of meer van de in het eerste lid bedoelde verzekeringsondernemingen, is het honorarium of, bij toepassing van § 1, tweede lid, een deel ervan, verschuldigd door de instelling die, in geval van arbeidsongeval, instaat voor de vergoeding van de werknemers van de in artikel 94ter, § 1, bedoelde werkgever, of de in artikel 94ter, § 2, bedoelde personen.

Het honorarium is aan de deskundige of aan zijn werkgever verschuldigd op voorlegging van een schuldvordering die de prestaties van de deskundige gedetailleerd weergeeft.

Bij toepassing van § 1, tweede lid, worden eventueel deelschuldvorderingen voorgelegd waarvan het bedrag berekend is op basis van de regeling bedoeld in artikel 94ter, § 2, tweede lid.)

Afdeling 5. - Terugvordering van het bedrag van het honorarium van de deskundige.

Art. 94sexies. De verzekeringsondernemingen of de instelling die het honorarium of een deel ervan voor de prestaties van de deskundige hebben betaald, kunnen het bedrag terugvorderen van de in artikel 94ter, § 1, bedoelde werkgever, of de in artikel 94ter, § 2, bedoelde personen.

Afdeling 6. - Algemeenheden.

Art. 94septies. § 1. Teneinde toe te laten dat, al naargelang het geval, de preventieadviseurs van de preventiediensten bedoeld in artikel 94ter, §§ 1 en 2, het ernstig arbeidsongeval onderzoeken, of de deskundige zijn opdrachten bedoeld in artikel 94quater vervult, zijn de in artikel 94ter, § 1, bedoelde werkgever, of de in artikel 94ter, § 2, bedoelde personen ertoe gehouden om met deze preventieadviseurs of deze deskundige samen te werken.

De in artikel 94ter, § 1, bedoelde werkgever, of de in artikel 94ter, § 2, bedoelde personen werken eveneens samen met de comités voor preventie en bescherming op het werk van de andere bij het ernstig arbeidsongeval werkgevers.

De Koning kan de voorwaarden en de nadere regelen in verband met deze samenwerking nader bepalen.

§ 2. Teneinde een onmiddellijke herhaling van een zelfde of een gelijkaardig ernstig arbeidsongeval te voorkomen, worden bewaerende maatregelen genomen door of onder het toezicht van, al naar gelang het geval:

- 1° de werkgever die een beroep doet op ondernemingen van buitenaf, in het kader van werkzaamheden bedoeld in hoofdstuk IV, afdeling 1;
- 2° de gebruiker, in het kader van werkzaamheden bedoeld in hoofdstuk IV, afdeling 2;
- 3° de bouwdirectie belast met de uitvoering, in het kader van werkzaamheden op tijdelijke of mobiele bouwplaatsen bedoeld in hoofdstuk V;

4° door de werkgever van het slachtoffer in de andere gevallen.

Onder bewarende maatregelen worden de preventiemaatregelen verstaan die worden voorgesteld door de preventieadviseurs bedoeld in § 1 of ten minste evenwaardige maatregelen en, indien dergelijke maatregelen nog niet zijn voorgesteld, elke voor de hand liggende maatregel die één of meerdere rechtstreekse oorzaken van eenzelfde of gelijkaardig ongeval kan wegnemen.

Art. 94octies. De Koning bepaalt :

- 1° de voorwaarden waaraan de deskundigen moeten voldoen om hun functie te kunnen uitoefenen en opgenomen te worden in de lijst als bedoeld in artikel 94bis, 2°;
- 2° de nadere regelen voor de aanstelling van de deskundigen, bedoeld in artikel 94ter ;
- 3° de nadere regelen in verband met de opdrachten van de deskundigen, bedoeld in artikel 94quater ;
- 4° het bedrag van het honorarium als bedoeld in artikel 94quinquies, § 1;

5° de datum van inwerkingtreding van de bepalingen van dit hoofdstuk.

(6° de criteria waaraan het verslag, bedoeld in artikel 94ter, §§ 1 en 2, eerste lid, moet voldoen om als omstandig te worden beschouwd, alsook de wijze waarop het aan de in artikel 92bis, 2°, bedoelde ambtenaren wordt bezorgd;

7° de voorwaarden waaronder de in artikel 92bis, 2°, bedoelde ambtenaren een voorlopig verslag kunnen aanvaarden, zoals bepaald in artikel 94ter, § 3.)

Afdeling 7. - Aangifte van ernstige arbeidsongevallen.

Art. 94nonies. Elk ernstig arbeidsongeval dat aan de door de Koning vastgestelde criteria voldoet, moet onmiddellijk bij de in artikel 94bis, 2°, bedoelde ambtenaren worden aangegeven door de werkgever van het slachtoffer.

De Koning stelt eveneens de wijze vast waarop de in vorig lid bedoelde aangifte moet gebeuren.

Bijlage 2. Koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende het beleid inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk

Afdeling V. - Maatregelen in geval van arbeidsongeval.

Onderafdeling 1. - Maatregelen in geval van ernstig arbeidsongeval.

Art. 26. § 1. Onverminderd het toepassingsgebied gedefinieerd in artikel 1, waarin zijn begrepen de werkgevers bedoeld in artikel 94ter, § 1, van de wet, zijn de bepalingen van deze onderafdeling eveneens van toepassing op de personen bedoeld in artikel 94ter, § 2, van de wet.

§ 2. De persoon of de personen op wie de verplichtingen, bedoeld in artikel 94ter, §§ 1 en 2, van de wet, rusten, brengen met toepassing van die wetsbepalingen, de dienst voor preventie en bescher-

ming op het werk van wie zij zich de medewerking hebben verzekerd voor het onderzoek van arbeidsongevallen op de arbeidsplaats met vier of meer dagen arbeidsongeschiktheid, op de hoogte van het ernstig arbeidsongeval en dragen er zorg voor dat deze dienst het ongeval onmiddellijk onderzoekt, de oorzaken ervan vaststelt, preventiemaatregelen voorstelt om herhaling ervan te voorkomen en hen hierover een verslag bezorgt.

Dit verslag bevat ten minste de volgende elementen :

- 1° de identificatie van de slachtoffers en hun werkgevers;
- 2° de gedetailleerde beschrijving van de plaats van het ongeval;
- 3° de gedetailleerde omschrijving van de omstandigheden van het ongeval, inclusief beeldmateriaal;
- 4° de vastgestelde primaire, secundaire, tertiaire en eventuele verdere oorzaken. In deze wordt verstaan onder:

- a) primaire oorzaken : de materiële feiten die het ongeval mogelijk hebben gemaakt, inzonderheid een ontbrekend of niet correct gebruikt collectief of persoonlijk beschermingsmiddel, een ontbrekende of kortgesloten beveiliging van een machine;
  - b) secundaire oorzaken : oorzaken van organisatorische aard, waardoor de primaire oorzaken zijn ontstaan, inzonderheid een niet uitgevoerde risico-evaluatie, een ontbrekende instructie, een gebrekkig toezicht op de naleving van instructies, een niet correct functionerende interne dienst voor preventie of bescherming op het werk;
  - c) tertiaire oorzaken : materiële of organisatorische oorzaken die zich bij derden situeren, inzonderheid een ontwerp- of fabricagefout aan een van buitenaf betrokken machine, een niet correct advies geformuleerd door een externe dienst voor preventie en bescherming op het werk of door een externe dienst voor technische controles op de arbeidsplaats;
- 5° aanbevelingen om herhaling van het ongeval te vermijden;
- 6° de identificatie van de in het eerste lid bedoelde personen en van de diensten voor preventie en bescherming op het werk die in de totstandkoming van het verslag hebben bijgedragen;
- 7° de identificatie van de personen die het verslag hebben opgesteld;
- 8° de identificatie van de personen aan wie een afschrift van het verslag is toegezonden.

De in het eerste lid bedoelde persoon of personen, aan wie het overeenkomstig het verslag toekomt om aan de geformuleerde aanbevelingen gevolg te geven, vullen dit verslag aan met de volgende elementen :

- 1° de inhoud van hun respectievelijke beslissing in verband met de maatregelen die elkeen zal treffen om herhaling van het ongeval te vermijden, geselecteerd op grond van de aanbevelingen geformuleerd door de dienst of de diensten voor preventie en bescherming op het werk en desgevallend, van het advies van de respectievelijke Comités, of, na overleg met de respectievelijke diensten en desgevallend, Comités, de alternatieve maatregelen die ten minste hetzelfde resultaat garanderen;

2° een actieplan, bevattende de termijnen binnen welke de maatregelen toegepast zullen zijn en de verantwoording van deze termijnen;

3° het advies van de respectievelijke Comités over de oorzaken die aan de basis liggen van het ernstig arbeidsongeval en over de maatregelen die zijn voorgesteld om herhaling ervan te vermijden.

Het geheel van de elementen opgesomd in het tweede en het derde lid vormen het omstandig verslag bedoeld in artikel 94ter, §§ 1 en 2, van de wet.

Het omstandig verslag wordt aan de met het toezicht op het welzijn op het werk belaste ambtenaar bezorgd op papier of via een technologisch geschikt middel en wordt door de in het eerste lid bedoelde persoon of personen eigenhandig ondertekend.

§ 3. Indien omwille van materiële feiten het niet mogelijk is om overeenkomstig artikel 94ter, §§ 1 en 2, van de wet een omstandig verslag binnen tien dagen aan de met het toezicht op het welzijn op het werk belaste ambtenaar te bezorgen, kan deze laatste een binnen dezelfde termijn en op dezelfde wijze bezorgd voorlopig verslag aanvaren dat ten minste de volgende elementen bevat :

- 1° de elementen opgesomd in § 2, tweede lid, 1° en 2°;
  - 2° een eerste omschrijving van de omstandigheden van het ongeval;
  - 3° de vastgestelde primaire oorzaken;
  - 4° een gedetailleerd overzicht van de nog uit te voeren onderzoeken met vermelding van de materiële feiten waardoor geen omstandig verslag kan worden bezorgd;
  - 5° de bevindingen van de afvaardiging van het Comité die zich na het ernstig arbeidsongeval onmiddellijk ter plaatse heeft begeven;
  - 6° de adviezen van de respectievelijke Comités die reeds zouden zijn vastgelegd in goedgekeurde notulen op het ogenblik van het bezorgen van het voorlopig verslag aan de ambtenaar.
- In dit geval stelt de in het eerste lid bedoelde ambtenaar de termijn vast binnen welke hem de complementaire elementen moeten worden bezorgd.

§ 4. Als een ernstig arbeidsongeval in de zin van artikel 94bis, 1°, van de wet wordt beschouwd:

- 1° een arbeidsongeval dat aanleiding heeft gegeven tot de dood;
- 2° een arbeidsongeval waarvan het gebeuren in direct verband staat met een gebeurtenis die afwijkt van de normale uitvoering van het werk en die voorkomt op de lijst opgenomen als bijlage I van dit besluit, of met het voorwerp dat bij het ongeval betrokken is en dat voorkomt op de lijst opgenomen als bijlage II van dit besluit, en dat aanleiding heeft gegeven tot:
  - a) hetzij een blijvend letsel;
  - b) hetzij een tijdelijk letsel dat voorkomt op de lijst opgenomen als bijlage III van dit besluit.

Art. 27. De ernstige arbeidsongevallen die overeenkomstig artikel 94nonies van de wet door de werkgever van het slachtoffer onmiddellijk bij de met het toezicht op het welzijn op het werk belaste ambtenaren moeten worden aangegeven, zijn deze bedoeld in artikel 26, § 4, 1° en 2°, a).

De kennisgeving gebeurt aan de hand van een technologisch geschikt middel met vermelding van de naam en het adres van de werkgever van het slachtoffer, de naam van het slachtoffer, de datum en de plaats van het ongeval en zijn vermoedelijke gevolgen en met een korte beschrijving van de omstandigheden.

Onderafdeling 2. - Maatregelen te nemen bij alle arbeidsongevallen.

Art. 28. De werkgever zorgt ervoor dat de dienst voor preventie en bescherming op het werk die met deze opdracht is belast voor elk ongeval dat ten minste vier dagen arbeidsongeschiktheid heeft veroorzaakt, een arbeidsongevallensteekkaart opstelt.

Het formulier voor de aangifte van een arbeidsongeval met toepassing van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 of met toepassing van de wet van 3 juli 1967 betreffende de preventie van of de schade-

vergoeding voor arbeidsongevallen, voor ongevallen op de weg naar en van het werk en voor beroepsziekten in de overheidssector, mag de arbeidsongevallensteekkaart vervangen, op voorwaarde dat de gegevens nodig om de steekkaart op te stellen, op het aangifteformulier worden ingevuld.

Bij de toepassing van vorig lid, beperkt de in het eerste lid bedoelde dienst zich tot het invullen van de gegevens waarvoor hij bevoegd is.

In de gevallen waarin de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk die de arbeidsongevallensteekkaart heeft opgesteld of het formulier voor de aangifte van het arbeidsongeval heeft ingevuld, niet met het medisch toezicht op zijn werknemers belast is, stuurt de werkgever een kopie of een afdruk van de steekkaart of de aangifte naar de afdeling belast met het medisch toezicht van de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk waarbij hij aangesloten is.

De werkgever bewaart de arbeidsongevallensteekkaarten of kopieën of afdrukken van de formulieren waarmee de arbeidsongevallen zijn aangegeven, ten minste tien jaar.

Wanneer de onderneming of instelling uit verscheidene exploitatiezetsels bestaat, worden de in vorig lid bedoelde steekkaarten, kopieën of afdrukken bijgehouden in de exploitatiezetel waarop ze betrekking hebben.

Deze steekkaarten, kopieën of afdrukken worden ter beschikking gehouden van de met het toezicht op het welzijn op het werk belaste ambtenaren.. (K.B. 24.2.2005)]

Bijlage 1 Lijst van de afwijkende gebeurtenissen bedoeld in artikel 26, § 4, 2°.

(de afwijkende gebeurtenissen zijn gedefinieerd en gecodeerd overeenkomstig het Europees registratiesysteem voor oorzaken en om-

standigheden van arbeidsongevallen in Europa - zie ook tabel A van de bijlage IV van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk)

- afwijkende gebeurtenis als gevolg van een elektrische storing, explosie, brand (codes 10 tot 19);
- afwijkende gebeurtenis door overlopen, kantelen, lekken, leeglopen, verdampen, vrijkomen (codes 20 tot 29);
- breken, barsten, glijden, vallen, instorten van het betrokken voorwerp (codes 30 tot 39);
- verlies van controle over een machine, vervoer- of transportmiddel, handgereedschap, voorwerp (codes 40 tot 44);
- vallen van personen van hoogte (code 51);
- gegrepen of meegesleept worden door een voorwerp of de vaart daarvan (code 63).

Bijlage 2.

Lijst van de betrokken voorwerpen bedoeld in artikel 26, § 4, 2°.

(de afwijkende gebeurtenissen zijn gedefinieerd en gecodeerd overeenkomstig het Europees registratiesysteem voor oorzaken en omstandigheden van arbeidsongevallen in Europa - zie ook tabel B van de bijlage IV van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk)

- steigers of bovengrondse constructies (codes 02.00 tot 02.99);
- graafwerken, sleuven, putten, onderaardse gangen, tunnels of ondergrondse wateromgeving bedoeld door de codes 03.01, 03.02 en 03.03);
- installaties (codes 04.00 tot 04.99);
- machines of toestellen (codes 05.00 tot 05.99, 07.00 tot 07.99 en 09.00 tot 10.99);
- systemen voor gesloten of open transport en opslag (codes 11.00 tot 11.99, 14.10 en 14.11);
- voertuigen voor transport over land (codes 12.00 tot 12.99);

- chemische stoffen, explosieven, radioactieve stoffen, biologische stoffen (codes 15.00 tot 15.99, 19.02 en 19.03);
- veiligheidssystemen en veiligheidsuitrusting (codes 16.00 tot 16.99);
- wapens (code 17.05);
- dieren, micro-organismen, virussen (codes 18.03, 18.04 en 18.05).

Bijlage 3

Lijst van letsels bedoeld in artikel 26, § 4, 2°, b).

(de letsels zijn gedefinieerd en gecodeerd overeenkomstig het Europees registratiesysteem voor oorzaken en omstandigheden van arbeidsongevallen in Europa en aangevuld met Belgische codes, aangeduid met * na de code - zie ook tabel E van de bijlage IV van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de interne dienst voor preventie en bescherming op het werk, zoals gewijzigd met ingang op 1 januari 2006)

- vleeswonden met verlies van weefsel die aanleiding geven tot een meerdaagse arbeidsongeschiktheid (code 013*);
- botbreuken (codes 020 tot 029);
- traumatische amputaties (verlies van ledematen - code 040);
- afzettingen (code 041*);
- schuddingen en inwendige letsels die in afwezigheid van behandeling levensbedreigend kunnen zijn (code 053*);
- schadelijke effecten van elektriciteit die aanleiding geven tot meerdaagse arbeidsongeschiktheid (code 054*);
- brandwonden die aanleiding geven tot meerdaagse arbeidsongeschiktheid of chemische of inwendige verbrandingen of bevriezingen (codes 060 tot 069);
- acute vergiftigingen (codes 071 en 079);
- verstikkingen en verdrinkingen (codes 081 tot 089);
- effecten van straling (niet thermische) die aanleiding geven tot meerdaagse arbeidsongeschiktheid (code 102).

Memo

Preventieadviseur-hoofd van de interne dienst :

Preventieadviseur-arbeidsgeneesheer :

Voorzitter van het Comité PB:

Beperkte afvaardiging van het Comité PB:

Externe dienst voor preventie en bescherming :

Toezicht Welzijn op het werk :

Verzekering arbeidsongevallen :

Eerste hulp (EHBO) :

Brandweer :

Ziekenhuis:

Andere:

Inhoudsopgave

<i>Vooraf</i>	4	4. Wat te doen indien de werkgever het arbeidsongeval niet aangeeft ?	19
Voorwoord: arbeidsongevallen blijven een probleem	4	5. Wat moet u doen bij een arbeidsongeval op de openbare weg?	20
Deel 1. De preventie van arbeidsongevallen	6	6. Wordt u ook vergoed voor ongevallen op de arbeidsweg?	20
1. Een globaal preventiebeleid	6	7. Moet het slachtoffer bewijsmateriaal aanbrengen van het arbeidsongeval?	20
2. De organisatie van de eerste hulp	6	8. Wat kan de verzekeraar beslissen, met welke gevolgen ?	21
3. Maatregelen bij elk ongeval op de werkplek	7	9. Op welke uitkering hebt u recht bij een arbeidsongeval?	22
3.1 De beperkte afvaardiging	7	9.1 De terugbetaling van de door het ongeval genoodzaakte gezondheidszorg	22
3.2 Het onderzoek van een arbeidsongeval	9	9.2 De vergoeding wegens arbeidsongeschiktheid	23
3.3 Onderzoeksresultaten en ongevallensteekkaarten	9	9.3 Vergoeding bij overlijden	23
4. Herhaling van ernstige ongevallen voorkomen	10	9.4 Andere gedekte kosten	23
4.1 Ernstige arbeidsongevallen	10	10. Kan de verzekeraar u voorstellen het werk te hervatten?	23
4.2 Eerste maatregelen	11	11. Hoe wordt de vergoeding bij blijvende ongeschiktheid vastgelegd?	24
4.3 Het onderzoek van het ongeval	13	12. Samengevat: belangrijke tips voor slachtoffers en getuigen	24
4.4 Over welke werkgever en over welke dienst gaat het hier?	13	12.1 U bent slachtoffer van een arbeidsongeval: wat te doen?	24
4.5 De deskundige	14	12.2 U bent getuige van een arbeidsongeval: wat te doen?	25
4.6 Het ongevalsverslag	14	Bijlagen	26
4.7 Het voorlopig verslag	15	Bijlage 1. 4 AUGUSTUS 1996. - Wet betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk	26
4.8 Enkele aandachtspunten voor de afgevaardigden in het comité PB	15	Bijlage 2. Koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende het beleid inzake het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk	29
5. De opvolging van arbeidsongevallen in het Comité PB	17	Memo	30
5.1 Het Comité PB en de analyse van de arbeidsongevallen	17		
5.2 Aandachtspunten voor het Comité PB bij de opvolging	17		
Deel 2. Schadeloosstelling bij arbeidsongevallen	18		
1. Wat is een arbeidsongeval?	18		
2. Bent u verzekerd in geval van arbeidsongeval?	18		
3. Wat moet u doen wanneer u slachtoffer wordt van een arbeidsongeval ?	18		

